СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рôкъ IV. | Шамокінъ, Па. Четвергъ 9-го Цвѣтня 1896. | Число 15.

Календарь.

Цвѣтень.		
9	Ч.	Иларіона, Стефана чуд.
10	П.	Марка преп., Кирила діак.
11	С.	Іоана лѣств., Іоана безм.
12	Н.	2. ТОМИНА. Ипатія еп.
13	П.	Маріи египетскои
14	В.	Тита преп., Едесія
15	С.	Никити исп., Теодосія

Змѣстъ.

Вôдъ Редакціи.

Подаемо понизше имена нашихъ агентôвъ, котрѝ мають право коллектовати грошѣ за „Свободу“ и записувати новыхъ предплатникôвъ. Просимо нашихъ читателѣвъ вôдноситись до сихъ людей зъ повнымъ довѣріемъ, понеже они выступають въ имени Редакціи.

Понеже годѣ всѣмъ вôдповѣдати листовно, мы завели переписку Редакціи и Администраціи и всякѝ вôдповѣди знайдуть нашѝ предплатники въ тôй рубрицѣ, котра все буде умѣщена на третôй сторонѣ.

Агентами „Свободы“ суть:

Асафатъ Дзьобко, Shamokin, Pa.

Кость Кобанъ, Olyphant, Pa.

Вікторъ Гладикъ, Mayfield, Pa.

Стефанъ Шиманьскій, Mt. Carmel, Pa.

Иванъ Прегонъ, Yonkers, N. Y.

Игнатій Горбаль, Derby, Conn.

Іосифъ Коваль, Shenandoah, Pa.

Дмитро Ванько, Ansonia, Conn.

Вôдъ Выдѣлу тов. „Союзъ“.

Всѣмъ намъ звѣсне наше руске, робôтниче, спомагаюче товариство „Союзъ“. — Мы даемо **500 дол. посмертного** и приймаемо тыхъ членôвъ, що належали до другихъ товариствъ **безъ вступного**. Треба тôлько заслати грошѣ до касіера: George Chylak, Olyphant, Pa. и повѣдомити секретя:

Rev. Nestor Dmytriw, Mt. Carmel, Pa., а вже еси чоловѣче забезпеченый на выпадокъ смерти. Вже твоя жѣнка и дѣти не плачуть и не нарѣкають на недбалого батька.

Понеже нашѝ члены не мають въ статутахъ написано, що „Союзъ“ дае посмертного не 400, але 500. дол. а богато членôвъ вôдзывае ся до насъ, щобъ статутъ такій имъ прислати, въ котрôмъ бы було написано, що „Союзъ“ дае посмертного 500 дол. — Выдѣлъ нѣмъ постарае ся о новѝ статуты, заявляе сею дорогою своимъ членамъ, що „Союзъ“ вôдъ 5. липня 1895 року порѣшивъ платити посмертне не 400, але 500 дол. Найжежь то заявлене выстарчить нашимъ членамъ, нѣмъ выготовить ся новый статутъ. Пригадуемо також нашимъ членамъ, що они мають право доставати „Свободу“ за **одного доляра** на рокъ. Просимо всѣхъ членôвъ, щобъ точно платили свои вкладки мѣсячнѝ, щобъ мы могли точно предкладати мѣсячне справоздане касове, тай щобъ на выпадокъ смерти члена Выдѣлъ всейчасъ мôгъ бодай одну слезу отерти бѣднôй вдовѣ и осироченымъ дѣтямъ.

Иванъ Глова
предсѣдатель.
Несторъ Дмитрôвъ
секретарь.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Справоздане касове за мѣсяць марець 1896.

Бр. въ Shamokin	$38.00
„ „ Pleasant Hill	58.00
„ „ св. Димитрія въ Mt Carmel, Pa.	12.50
Бр. св. АА. Петра и Павла въ Mt. Carmel	12.50
Бр. св. О. Николая въ Centralia, Pa.	6.00
Бр. св. Іоана Крест. въ Olyphant, Pa.	52.50
Бр. Пресв. Дѣвы въ St. Clair, Pa.	8.50
Бр. св. Кир. и Мет. въ Mayfield, Pa.	10.50
Члены зъ Jersey City, N. J.	35.00
Всч. О. Н. Стефановичь зъ Pittsburg, Pa.	3.50
Членъ Мих. Сѣракъ зъ Audenried, Pa.	3.00
Чл. Ив. Горощакъ зъ Irvin, Pa.	2.00
Чл. Алек. Тырпакъ	1.50
„ Андрѣй Шквѣръ	50
„ Ева Шквѣръ	50
Сума	$244.50

Юрій Хилякъ
касіеръ „Союза“.

Шамокінъ 9. цвѣтня.

Вже тôлько два мѣсяцѣ до того часу, коли вôдбуде ся головна конвенція нашôго тов. „Союзъ“. Короткій се часъ, дуже короткій, щобъ можна въ часописи, котра выходить тôлько разъ въ тыждень обговорити докладно всѣ справы, якѝ конечно чекають полагодженя на головнôй конвенціи.

Загальнѝ Зборы всякого товариства суть дуже важнѝ для того товариства, такъ для его внутренноп администраціи, якъ и для будучого его розвою. Солідна контроля перепроваджена надъ администраціею, надъ господаркою грошевою, обективна критика дѣяльности Выдѣлу, стають директивою для дѣланя въ будучôмъ роцѣ. Внесеня, чи то зô стороны Выдѣлу, чи вôдъ поодинокихъ членôвъ впроваджують улучшеня и поступъ въ товариствѣ. Всесторонна дебата, вымѣна свобôдна гадокъ выясняють положене товариства, укрѣпляють его существоване. Нѣмъ приступимо до спеціяльныхъ проектôвъ, якѝ повиннѝ сего року на головнôй конвенціи бути пôднесенѝ, мусимо уперѣдъ розôбрати одно зъ головныхъ пытань — якѝ обовязки мае Выдѣлъ взглядомъ своихъ членôвъ передъ головною конвенціею? Задачою Выдѣлу есть передовсѣмъ выготовити докладне справоздане зъ руху касового, якъ и въ загалѣ зъ руху товариства за цѣлый рôкъ. При кôнци того докладного справозданя повиненъ Выдѣлъ подати внесеня на змѣну статутôвъ, якъ того потреба окаже, якъ також и другѝ внесеня и такъ выготовлене справоздане, повиненъ Выдѣлъ въ двѣ недѣли передъ зборами выслати членамъ. Сей способъ поступованя практикуе ся у всѣхъ розумно з-органiзованыхъ товариствахъ и навѣть оно инакше не може бути.

Члены повиннѝ зъ готовымъ поглядомъ на справы товариства приходити на Зборы, члены повиннѝ мати часъ розглянути ся докладно въ господарцѣ товариства, пôзнати хибы, недостатки, неправильности, щобъ могли зô зрѣлыми увагами выступити въ дискусіи. Нашъ чоловѣкъ дуже часто мае розумнѝ гадки, такѝ, котрыхъ-бы и вченый не повстыдавъ ся, але способъ мысленя повôльный, якъ въ загалѣ у чоловѣка, котрого мозокъ не пôдпадае рôжнымъ гімнастикамъ мысли — тай часомъ заскоченый якимсь проектомъ не въ силѣ въ першôй хвили з-оріентувати ся. Доперва пôзнѣйше приходить ему зовсѣмъ здорова, розумна гадка, але то вже дуже часто за пôзно. — Для того обовязкомъ Выдѣлу есть пôдготовити матеріялъ, упорядкувати хôдъ справъ и пôддати завчасу пôдъ розвагу членамъ. Щобъ однакъ Выдѣлъ мôгъ основно свою задачу сповнити мусять члены бути помôчнѝ, а не спускатись на кôлькохъ людей, котрѝ и не геніи органiзаторскѝ и мають по-при справы „Союза“ ще много бôльше занятій, щобъ могли занятись, лишь выключно справами товариства. Кождый членъ, якъ дбае про добро товариства, а тымъ самымъ и про свое власне добро, повиненъ уважно розглянути ся въ статутахъ товариства и знайшовши тамъ хибы, недостачѣ, повиненъ свои замѣтки списати и послати на руки секретаря: Rev. Nestor Dmytriw, Mt. Carmel, Pa.

Деякѝ нашѝ люде, котрѝ кромъ до „Союза“ належать и до другихъ товариствъ, чи то вспомагаючихъ, чи до органiзацій чисто робôтничихъ, повиннѝ порôвнати нашѝ статуты зô статутами другихъ товариствъ и що доброго знайде ся у другихъ до свого приноровити. Если въ господарцѣ Выдѣлу знайдуть члены якѝ похибки, повиннѝ зовсѣмъ рѣшучо, нѣчого не обвиваючи въ бавовну, высказати тѝ похыбки и тымъ способомъ на будуче лихо поправити. Приготовивши въ тôй способъ матеріялъ, не прійдемо на головну конвенцію, якъ на параду, зъ голыми руками, але зъ внесенями и поправками въ головѣ и на папери и нарады на тыхъ основахъ оперти принесуть повну користь.

Для того просимо нашихъ Братôвъ, членôвъ „Союза“, щобъ за-здалегôдъ надсылали на руки секретаря свои уваги и внесеня, а мы въ кождôмъ числѣ „Свободы“ подамо тѝ уваги до публичнои вѣдомости и постараемось доповнити ихъ своими увагами.

Хлѣбъ за дармо.

Недавно донесли дневники, навѣть галицкѝ, якъ „Gazeta Narodowa“, що въ Италіи ширить ся агітація, проваджена головно робôтниками за даремнымъ хлѣбомъ. Якъ подають дневники, хлѣбъ той после проекту, якій подавъ бувъ одинъ зецеръ, мала бы роздавати держава бѣднымъ людямъ. Въ такôмъ разѣ держава мусѣла бы ввôйти въ умову зъ пекарями, и закуплювати вôдъ нихъ хлѣбъ. На сей даремный хлѣбъ давали бы податокъ богатѝ паны, именно тѝ, що тримають богато службы, повозы, фортепяны, занимають пышнѝ покоѣ, взагалѣ тѝ, котрымъ доля принесла въ удѣлѣ щасте.

Противъ того повстають дуже паны, а навѣть и декотрѝ робôтники говорять, що такій податокъ выносивъ бы великѝ сумы, дальше, що робôтники не хотѣли бы працювати, а ставали бы лѣнивыми, и на конець, що сего не можна перевести.

Дѣйсно, якъ стоять справы теперь, сей проектъ въ Италіи е не до переведеня. Не такъ тому, щобы вôнъ бувъ несправедливый, якъ радше тому, що послы, котрѝ засѣдають въ италійскôмъ парламентѣ не позволили бы ему перейти.

Бôльше ще; справа даремного хлѣба не поставлена ще практично. Люде въ Италіи о тôмъ доперва думають, а що вродять жнива, побачимо.

У насъ, въ нашôй Галичинѣ справа голодныхъ стоить дуже зле. Нѣхто ними не опѣкуе ся: Держава не хоче, громада не вмѣе, суспôльнôсть не думае. А було бы такихъ досыть, котрѝ бы бажали мати на день хоть пôвъ бохонка хлѣба. Щодень такихъ бôльше! Незадовго число ихъ буде огромне, дуже огромне. Особливо мѣжь хлопами, якъ рускими такъ и польскими нужда змагаесь страшенно. Що годины, можь повѣсти, уроджуе ся у насъ у блаженнôй Галичинѣ кôлька новыхъ пролетарôвъ, але не пролетарôвъ на способъ американьскій, а на нашъ галицкій. Тѝ ново уродженѝ, то люде зовсѣмъ безземельнѝ, вôльнѝ вôдъ всего, лишь не вôдъ голоду, що коло нихъ найбôльше надскакуе и о нихъ старае ся. Скажете, пролетарь американьскій також безъ землѣ — одже оба они однаковѝ. Такъ! однаковѝ тымъ, що хочуть ѣсти; але пролетаръ американьскій десь заробить, и якъ заробить, то добре, а галицкій не мае де заробити и коли вôнъ не мае кусничка поля — то пропадай душе! Пролетарь американьскій мае хлѣбъ, мае мясо, мае пиво, а нашъ галицкій крôмъ хлѣба нѣчого того въ житю и не коштувавъ. У насъ навѣть господарѣ, що мають по кôльканайцять моргôвъ не мають все хлѣба. Коли не вѣрите, перейдѣть ся въ яке небудь галицке село, а

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ЧУДОВИЩНЫЙ КАЛЕНДАРЬ.*)

Не мало книгъ пустыхъ просто не потрѣбныхъ выходить ту въ Америцѣ, де такъ мало дѣйсно образованыхъ людей и способныхъ написати що-небудь путнього, а такъ много людей жадныхъ всякихъ, хоть-бы якихъ будь дурныхъ новостій. Но такого чудовища, яке появилось недавно въ Scranton, Pa., до сихъ поръ навѣть ту въ Америцѣ не видати було. На жаль и соромъ нашъ, чудовище то уродилось въ нашôй рускôй рубашцѣ, а мы можемо лишь дяковати Богови за се, що Американцѣ рôжныхъ націй не умѣють читати по руски, тай тымъ способомъ не можуть видѣти нашого встыду, понимати не можуть нашôго пониженя. Новонароджене чудовище побачило свѣтъ въ редакціи: „Амер. Русского Вѣстника“, крещене „Соединеніемъ гр. кат. Русскихъ Братствъ“, а имя ему: „Американскій Русскій Мѣсяцословъ“.

Не станемъ вже говорити объ тôмъ, що календарь той напечатаный на препоганôмъ сѣрôмъ папери. Не однои книжки въ Америцѣ не побачишь на такôмъ препоганôмъ папери — просто дивно, звôдки Редакція роздобула такого рода паперу. Не станемъ уже говорити про абсурдный языкъ, на якôмъ пишеть ся и выдае ся „Амер. Русскій Вѣстникъ“. То безсистемна, безтолкова, безглузна мѣшанина великоруского и малоруского літературныхъ языкôвъ зъ примѣшкою слôвъ словацкихъ, покривленыхъ англійскихъ, и на свôй способъ оброблѣныхъ церковныхъ, но абсолютно не уживаныхъ до теперь нѣгде, нѣ въ бесѣдѣ, нѣ въ літеретурѣ. Въ тôй мѣшанинѣ, котрои нашъ народъ одного слова не розбере, переводять ся великорускѝ слова въ скобкахъ малорускими, то знову малорускѝ великорускими, а також церковнѝ выразы поясняють ся ся словами разъ великорускими, разъ молорускими. Достаточно поглянути тôлько на заголовокъ тои прискорбнои книги, щобъ побачити ту дику, вавилоньску мѣшанину языкôвъ. Ту церковно-славяньске слово „мѣсяцословъ“, переводить ся для чогось словомъ „календарь“, котре рôвно уживае ся и въ великорускôмъ и малорускôмъ языцѣ; великоруске слово „годъ“ для руского народа зъ Галичины и Угорщины не понятне, переводить ся малорускимъ „рокъ“ и на конець малоруске „переступный“, зовсѣмъ всѣмъ понятне переводить ся не знати по-що великорускимъ „высокосный“. Кому и для-чого принадобилась подôбна мѣшанина языкôвъ, навѣть на заголовнôй картцѣ, то вже совершенно неизглубима тайна, то языкословно-політична тайна „Амер. Русского Вѣстника“ и „Соединенія“.

Цѣла книга представляе оденъ безпрерывный рядъ самыхъ грубыхъ ошибокъ и друкарскихъ помылокъ, котрѝ часто зовсѣмъ не позволяють додуматись гадки. Вôдъ стороны II. — XXXXXIV — значить, цѣла часть календарска и типикъ церковный взято живцемъ зъ календаря Общества имен. Мих. Качковского, тай навѣть редакція не була на стôлько чемна, щобъ заявити: „Дорогіи братья Русскіе! Мы перепечатали ту велику часть нашого календаря зъ другого и т. д“. Та на-що. Въ Америцѣ все вôльно. Дыневичь въ Чікаго зробивъ бізнесъ, перепечатуючи творы найлѣпшихъ, сучасныхъ польскихъ писателѣвъ.

Переходѣмъ до самои сумнои стороны нашого календаря. Поминаемъ то, що церковный типикъ не для народу, тôлько для священниковъ, не розбираемо преславнои статейки, нѣбы привѣтнои на сторонѣ XXXXXV пôдъ заголовкомъ „Слава Исусу Христу! Дорогіи братья Русскіе“, въ котрôй впрость выказуесь крайне незнане пôдставныхъ початкôвъ деклинаціи, переходимо мовчки надъ статейкою: „Св. Апостолъ Андрей Первозванный“, але годѣ не запримѣтити статѣ на сторонѣ (10—13) „О Славянахъ Вообще“. Передовсѣмъ куляе та статійка тымъ головнымъ промахомъ, що въ нѣй напечатанѝ такѝ славяньскѝ племена, котрѝ зовсѣмъ не существують. Боснѣйцѣ и Дальматинцѣ (стр. 10) не творять зовсѣмъ осôбныхъ славяньскихъ племенъ, якъ-бы и того мôгъ навчити ся читатель того „календаря“, тôлько они являють ся частями одного славяньского племени: сербо-хорватского. Рôвножь и „Силезійцѣ“ и „Кашубы“, составляють лишь часть племени польского, а „Моравяне“ ческого. Требы-бы при тôмъ и „Лужичанъ“ назвати лужицкими сербами, а також обовязаный кождый хоть троха грамотный чоловѣкъ знати, що всѣ знаменитѝ славісты зъ Миклошичемъ на чолѣ не признають существованя одного племени „русскаго“, але въ числѣ великихъ славяньскихъ племенъ, яъ Поляки и Чехи ставлять також и самостôйне велике племя малоруске, до котрого належать мѣжь иншими и Угорскѝ Русины, и для котрыхъ выданый „календарь“. Та славна статейка „О Славянахъ Вообще“ есть нѣчимъ иншимъ, якъ тôлько переводомъ, маленького вôдтинка дѣла Нѣмецкого историка Гердера, котрый высше 104 рокôвъ тому назадъ написавъ. Нѣкому зъ тямучихъ людей не прійдеть нинѣ навѣть на гадку користуватись такими жереламы. Наука исторіи поступила впередъ, а люде, що выдавали „календарь“, якъ-бы умысно лѣзуть въ суматоху, хочуть понимати исторію такъ, якъ вже 100 лѣтъ тому люде понимали.

Слѣдуеть статейка: „Америка и ей исторія“. Въ нѣй росказуеть ся лишь въ кôлькохъ словахъ про сущнôсть религіи Индійцѣвъ (стор. 57—65) за те обѣцяють росказати исторіи Америки въ слѣдуючôмъ 1897 роцѣ. Чи видѣвъ хто подôбне поступоване въ календарѣ, що мае появити ся ажь за рокъ. Се вже очевидный глумъ, то просте игнонороване и насмѣхъ надъ своими чителями. — Найбольше однакъ дикою и безграмотною представле ся статейка: „Американьска Русь“. (стор. 79—90).

Что за Русь? та откуда взялась здѣсь въ новомъ свѣтѣ? Та недовольно-ли той Руси надробленной на всемъ земномъ шарѣ, та опять якое-то новооткрытіе? (стр. 79*) Безсумнѣву, що Англичанинови, Нѣмцеви, Французови и т. д. нѣколи не прійшло-бы до головы запытати: чи не досыть вже на свѣтѣ Англичанъ, Французôвъ, Нѣмцѣвъ? лишь посередъ нашои Руси на нашъ встыдъ найшовъ ся чоловѣкъ на стôлько глупый,

*) Рецензію ту написану въ великорускôмъ языцѣ пôдôславъ намъ чоловѣкъ, котрый и знатокъ славяньскихъ языкôвъ и займае поважне становиско въ рядѣ поступовыхъ писателѣвъ великорускихъ. Въ переводѣ на малоруску мову, подаемо безъ змѣны пôдъ осудъ загалу. — Редакція.

*) Оставляемо безграмотну правопись рукописи.

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin st; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, st,
Shamokin, Pa.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To "Svoboda" Printing Office
144 S. Franklin, st.
Shamokin, Pa.

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Shamokin, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячѝ приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

(Продовжене зъ сторони першои)

побачите зъ зачудованемъ, що на якихъ сто господарôвъ ¼ мае свой хлѣбъ майже цѣлый рокъ, а три четвертыхъ хлѣбъ зъ рѣдка коли видять свôй, якъ и чужій; живуть они по бôльшôй части картофлями, або картофляною юшкою, а коли ѣдять хлѣбъ, то певно ячмѣнный, або вôвсяный, зле выпеченый, зъ довгими остяками. Вы мусѣли его видѣти?!

Теперь же застановѣмъ ся. Хлопъ, що цѣлый рôкъ товче ся коло хлѣба, що оре, що сѣе, що збирае то збôже — вôнъ не мае що ѣсти. Чи не видите жадного противорѣчія? Чи все иде своимъ хорошимъ ладомъ у нашôй Галичинѣ? Чи може яке колесо попсувало ся у возѣ? Щось дуже то колесо попсувало ся! Бо якже то може бути, щобы хлопъ, котрый тяжко працюе не видѣвъ кусника хлѣба? Се незрозумѣле, а прецѣнь такъ есть.

И хлѣба того нѣхто ему не укроить, хиба вôнъ самъ. А именно въ той способъ, що выборе собѣ права політичнѝ; колижь выборе собѣ права політичнѝ, то выборе собѣ и землю, котрои теперь такъ якъ бы не мавъ, бо е арендаторомъ державы и лихваря; а коли выборе собѣ землю, то и свôй буде споживати хлѣбъ.

Здае ми ся, що сего нѣхто не заперечить. Одже, хоть у Галичинѣ богато людей наставляти ме и теперь наставляе руки по хлѣбъ, но нѣхто зъ нихъ не достане, бо у Галичинѣ нема правъ людины, правъ горожанина. У насъ бôльше, якъ три міліоны не ѣсть хлѣба житного, а то й нѣякого, а помимо того даремный хлѣбъ у насъ не дочекае ся здѣйсненя. Я навѣть сумнѣваю ся, чи бы у насъ можна щось подôбного завести, якъ дѣесь у Франціи, Швайцаріи, Нѣмеччинѣ, навѣть у Варшавѣ, де бѣднымъ школярамъ школа, або громада роздае такъ званѝ „зупы школьнѝ". Або таке: всю роботу при зелѣзницяхъ, гостинцяхъ, вôддае ся въ руки хлопôвъ. Або таке: платня найменша для мужчины въ поли чи въ стодолѣ выносить 25 крайц. денно. Выображаю собѣ, якій-бы повставъ крикъ у галицкôмъ соймѣ, коли-бы хто такѝ внесеня поставивъ. Сеи сесіи соймовои були внесеня о много бôльше умѣркованѝ, а таки бôльшôсть соймова ихъ защиткала. Такъ само було бы и зъ тыми. Они, або подôбнѝ, дуже пожаданѝ. Особливожъ зô взгляду на потребу розширеня освѣты потрѣбнѝ суть „зупы школьнѝ". До оклику: хлѣба, галицкѝ хлопы мусять долучити: обѣду, снѣдань, для хлопцѣвъ-школярикôвъ.

Вашъ Т..

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописи „Свободы".
Зъ Олифанту, Па.

Дня 17. м. м. выбрали собѣ обывательскѝ паперѣ въ скрентоньскôмъ староствѣ наступуючѝ Русины: Даниилъ Михальскій, Василь Мацієвскій, Иванъ Полякъ, Стефанъ Бланяръ и Юрій Червенякъ цѣлѝ; Теодоръ Смаржъ, Алексій Ковальчикъ, Андрей Евусякъ, Стефанъ Смолей, Николай Бѣндарôвскій и Григорій Фекула першѝ паперѣ. Честь всѣмъ! бо они пôзнали вартôсть того, безъ чого чоловѣкъ въ вôльнôй Америцѣ не рахуе ся за людей. — Оденъ нашъ обыватель дôставъ позволене на готель П. Юрій Синява, протое нашѝ Русины повиннѝ своихъ вспомагати, одже памятайте слова, що близша кошеля (сорочка) тѣла якъ гуня.

Дуже добру гадку подавъ менѣ мôй кумъ, каже, що нашѝ Русины починають думати сами о собѣ, то добре, закладають сторы, готелю и проч., але чижъ зъ нашихъ Русинôвъ не могъ-бы бути, хотяй одень або двохъ урядникôвъ мѣста, або судія мира (Esquire) чого намъ ту конечно потреба, бо Американе або Айришѣ то они незнають нашои слабои стороны, що черезъ малу дурницю любимо ся по судахъ волочити, а такій судія айришскій пронюхавши все, знае що и грошѣ поодинокѝ зъ нашихъ людей мають, то за дурницю карае ихъ страшенно, выпадкôвъ ту подавати нехочу, бо богато мѣсця-бы забрало, але скажу що неразъ черезъ одно слово, було заплачено до кôлькадесять долярôвъ; тому то було-бы дуже начасѣ постарати ся насампередъ, щобы всѣ до одного выбрали обывательскѝ папери, котрый цѣлѝ добре, а котрый першѝ и то не зле, а о три лѣтъ може достати цѣлѝ. Въ той часъ т. е. о три лѣтъ настануть выборы и мы будемо могли голосовати на свого Esquir-а, котрымъ бувъ-бы нашъ Русинъ — протое не тратьмо часу, а побѣда буде наша.

Дреге знову зачувати, що люде, котрѝ не суть обывателями, трудно буде имъ роботу достати; великій наплывъ народа зô старого краю споводовуе то и вже довшій часъ радять надъ тымъ, якъ-бы то все уреґульовати, що ся може стати то днесь ще незнати, а на всякій случай коли ты обывателемъ Америки, то еси забеспеченый.

Гриць зъ кута.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои.

(Страйкъ вуглярôвъ въ Карвінѣ и Остравѣ. — Нови жерела нафты и копальнѣ воску земного въ Галичинѣ. — Организація руху еміграційного. — Сумна доля хлопôвъ въ Галичинѣ и лихва).

Въ краю Морава (котрый е на заходъ вôдъ старого краю, таки въ цѣсарствѣ Австрія) въ копальняхъ вугля въ Карвінѣ, Острава и Петерсвальдъ страйкують теперъ робôтники. Сей страйкъ звернувъ на себе очи всѣхъ людей. Але-жь и выйшли на свѣтло денне такѝ шахрайства, що читаючому ажъ тяжко повѣрити.

Копальнѣ въ Карвінѣ и Остравѣ великѝ. Они суть власностію великихъ панôвъ-міліонерôвъ, якъ архикнязь Фрідріхъ, баронъ Ротшільдъ, графъ Вільчекъ, князь Сальмъ, графъ Лярішь, баронъ Гутманъ и такѝ иншѝ. Дня 23. февраля внесли 16,000 робôтникôвъ петіцію (жадане) зъ подписами, де домагали ся вôдъ дирекцій копалень такихъ рѣчей: 1) платня выплачуе ся кождого тыжня (до теперь выплачували при кôнци мѣсяця); 2) платнѣ пôдвысшають ся о одну четверту часть то есть 25%; 3) зô службы належить вôддалити двохъ директорôвъ: Пароля и Голяна. На то оголосили директоры вôдповѣдь, въ два дни пôзнѣйше, що на нѣ одно зъ тыхъ справедливыхъ жадань не пристають. Робôтники постановили були розпочати страйкъ 1. марта, але коли передъ тымъ вже найрозумнѣйшихъ и найенерґічнѣйшихъ робôтникôвъ прогнано зъ копалень, коли до того згаданый Пароль зневаживъ чинно, побивши пястуками въ лице при замкненыхъ дверохъ три робôтницѣ — то и страйкъ роспочавъ ся сейчасъ, щось о цѣлый тыждень скорше. Сумна доля тыхъ вуглярôвъ! Платня мѣсячна пôсля урядовыхъ справоздань на дорослого чоловѣка при цѣлоденнôй праци 20—30 австрійскихъ ґульденôвъ мѣсячно и безплатна квартира. Але е и такѝ (жѣнки, молодѝ хлопцѣ), що бôльше якъ 9—20 ґульденôвъ не заробить! Тай якъ ще выплачують тѝ грошѣ? Заробленe обраховують при кôнци мѣсяця, отже платять зъ долу. Цѣла родина мусить чимсь жити черезъ цѣлый мѣсяць, треба и на чоботы та капелюхъ, прійде купити тютюну, чи соли, часомъ и забавити ся треба... Нема иншои рады якъ зазичати ся, а все брати на кредитъ. Бувае и такъ, що коли робôтникови выпаде въ родинѣ хороба чи смерть, то щобы роздобути грôшь мусить взяти въ сторѣ кôлька фляшокъ руму, чи голову цукру, потôмъ продае то зô стратою за кôлька ґульденôвъ и въ той способъ мае на рукахъ готôвку. Посередничать при цѣлôй справѣ псявѣры--жиды и якъ звычайно користають зъ бѣды и потребы людскои. Легко зрозумѣти, що при мѣсячнôй выплатѣ, то робôтникъ платить на одепъ бôкъ процента вôдъ поживочокъ на жите, а зъ другои стороны вже заробленымъ грошемъ робôтника цѣлый мѣсяць спекулюе капіталістъ. Всѣ сторы, всѣ лихварѣ, вкôнци всѣ властителѣ выкористують въ той спосôбъ нужду. Тому нехай-бы бодай що-тыжня выплачували заслуженину! Коли може се трудна рѣчь выраховати, то нехай понаставлюють властителѣ бôльше урядникôвъ тай инжинерôвъ. На вѣсть о страйку выслали туда власти цѣлый реґіментъ войска и силу жандармôвъ. Але показало ся, що того зовсѣмъ непотрѣбно було. Робôтники заховують ся супôйно, вôдбувають по кôлька мітинґôвъ що-дня и орґанізують ся що-разъ то сильнѣйше. Теперь страйкуе 30,000 людей. Директоры копалень позамыкали всѣ сторы, хочь не мали права до того, бо се власнôсть робôтникôвъ, они лишь тымъ управляли. Дальше замкнено и пекарнѣ спôльнѝ, якъ разъ въ той часъ, коли жѣнки росчинили тѣсто на хлѣбъ. Жандармы не допускають чужихъ людей доносити на районъ страйку артикулôвъ живности... Та всѣ тѝ поганѝ справки кровожадныхъ директорôвъ на чорта придали ся. Копальнѣ стоять пусткою, робôтники сильно остоюють за своимъ правомъ!... Теперь день за днемъ мусить Австрія за 100,000 злр. заграничного угля куповати.

Цѣла справа норушила и австрійскій парляментъ (палату послôвъ) у Вѣдни. Одинокій прихильный робôтникамъ посолъ д-ръ Пернерсторферъ поставивъ нагле внесене, щобы наказати міністрови рôльництва (до него належить и ґôрництво) нехай въ дорозѣ роспоряджeня постарае ся о щотыжневу выплату заслуженины. Палата ухвалила то внесене помимо противныхъ промовъ бувшого міністра графа Фалькенгайма и старого ліберала професора д-ра Зісса. Такого роспоряджeня теперѣшного міністра ґрафа Ледебура дожидаемо теперь зъ дня на день. Вже бувъ-бы крайный часъ, щобы правительство поладило вôдносины робôтникôвъ до властителѣвъ-вызискувачôвъ. Е параґрафы про свободну обопôльну угоду, але треба боронити обѣ стороны. Теперь правительство австрійске самѝ паны ґрафы або ихъ кумпаны, такѝ люде не розумѣють людского горя, они и не знають, якъ тяжко жити бѣдному на свѣтѣ. Треба, щобы чимъ скорше наставъ часъ коли и робôтники пôшлють своихъ заступникôвъ до палаты послôвъ! Може они тамъ отворять панамъ очи, коли они ще не послѣпли зовсѣмъ; може въ серця защеплять любовь до ближнього, коли оно ще не зовсѣмъ закаменѣло!...

Не богато лѣпшѝ звѣстки доходять до насъ зъ нещасной Галичины. Кому зъ Васъ не знанѝ галицкѝ копальнѣ нафты и воску земного? Не оденъ зъ американьскихъ Русинôвъ мусѣвъ вже пробувати щастя посередъ сотокъ сторчачихъ канадійскихъ вежъ въ Бориславѣ, Слободѣ рунґурской, Ивоничи, або Сходници... Богато людскои працѣ иде тамъ марно и пропадае въ бездонныхъ кешеняхъ захланныхъ чужинцѣвъ, що якъ гайвороне позбѣгало ся на жиръ зъ усѣхъ кôнцѣвъ свѣта. Та въ Галичинѣ нема кому взяти ся за дѣло, тамъ ще и днесь гинуть робôтники сотками якъ мухи. Недавно ухвалила палата послôвъ у Вѣдни новый законъ про инспекторôвъ ґôрництва (Berginspectoren Gesetz). Они мали-бы нагладати надъ копальнями и дивити ся на те, щобы кривды не було. Той законъ хочь и пустый, (бо тыхъ инспекторôвъ буде именовати політична власть, а звѣстна рѣчь: крукъ крукови ока не выколе!), але все таки противъ теперѣшного стану бувъ-бы постуномъ. Та бѣда въ тôмъ, що законъ пôшовъ до палаты панôвъ (то е дуже непотрѣбна институція!) и не знати чи выйде зъ вôдтамъ коли, щобы его мôгъ цѣсаръ санкціонувати (потвердити).

Тымчасомъ зъ Сходницѣ (повѣту Дрогобицкого) доносять цѣкавѝ вѣсти. Тамъ недавно вôдшукали незвычайно богатѝ жерела нафты. Кажуть, що то найбогатшѝ жерела по россійскихъ на Кавказѣ. Було тамъ 800 душь въ селѣ, самѝ рускѝ хлопы. Теперь е 2000 римокатоликôвъ и 300 жидôвъ. Рускѝ хлопы продали своѝ ґрунта за добрѝ грошѣ, але все таки не за таку цѣну, якъ поле пôдъ копальню нафты вартуе. Теперь запивають ся хлопы до непамяти, таки днюють и ночують по жидôвскихъ корчмахъ. Скоро грошѣ минуть ся, то не остане нѣчо иншого, якъ ити на жебры, або..... до Бразиліи... Кобы нашѝ люде мали розумъ, то дôйшли-бы до великихъ маєткôвъ. А такъ дурному непросвѣченому все бѣда на свѣтѣ. Нема грошей, то плаче и падькае; е гроши, то не знае пошанувати.

Тымчасомъ великѝ паны продуценты нафты хотять

що поставивъ подôбне пытане и на стôлько вузкоглядный, що нашу Руску амемериканску иммиґрацію уважавъ за щось ново-вôдкрытого. Вслѣдъ за тымъ мудрымъ пытанемъ вычисляе авторъ розличного рода Руси и такъ якъ повысше начисливъ неистнуючѝ славяньскѝ племена, такъ и ту вычисляе совершенно неистнуючѝ Руси. Мѣжь всякими можливыми вычисляе авторъ еще и якусь Русь Литовско-Галицко-Володимирску, котра нѣколи не существовала. Не говоримъ вже про тѝ бреднѣ, якѝ авторъ наговоривъ про Мало-Русь мѣшаючи партіи галицкѝ и т. д. Подôбна суматоха понятій не до дарованя навѣть штубакови не говорячи уже о зрѣлôмъ Русинѣ, а тымъ бôльше тому, котрый берeсь за перо и хоче просвѣщати молоду братію. Дальше говорить наивно не грамотный авторъ, що вôнъ называе американьску Русь — Амер. Русею для-того, щобъ об-единити Русь въ Америцѣ, а не дѣлити еи. Вôнъ совершенно не понимае, що дѣлене Руси, якъ и всякого другого рода истнуючои рѣчи, переводить ся причинами етноґрафічными, культурными, историчными, політичными и економічными, а не безграмотными бовтунами въ родѣ такихъ, якъ вôнъ; що роздѣлъ Руси американьскои вôдъ прочои Руси переведено вже раньше его глупого пустозвона, такою естественною причиною, якъ Атлянтицкій Океанъ; що назву „Американьска" дала тутешнôй Руси сама земля, ставши безграмотнѝ робôтники, беручись не за свое дѣло, не въ силѣ еи, анѣ роз-еднити, анѣ об-еднити. Русь останеть ся все Русею конечно, въ тыхъ рôжнообразахъ, якѝ здѣйснились и здѣйсняють ся въ нѣй, ходомъ исторіи, політичнымъ житемъ и суспôльнымъ, хотяй-бы и тысячѣ невѣжей знайшло ся и тысячѣ календарôвъ подôбныхъ выдали, всежь история перейде надъ такими глупостями до порядку, а природный розвôй пôде своимъ природнымъ крокомъ въ передъ.

Зовсѣмъ не вôдповѣдаючи на повставлене пытане: „откуда взялась Русь здѣсь въ новомъ свѣтѣ?" и анѣ однымъ словомъ не застановившись надъ исторією рускои емміґраціи зъ Австро-Угорщины, не грамотный авторъ тои статейки зовсѣмъ нечаянно впадае на сумнѝ вôдносины въ Галичинѣ, для-того певно, щобъ за тѝ сумнѝ вôдносины обвинити такъ зване: украинофільство. Не маючи найменшого понятія о исторіи Галичины, нѣ о еи минувшости, нѣ о ходѣ справъ въ теперѣшнôй хвили, нѣ о сущности украинофільства, бѣдный авторъ переходить зъ дѣлъ галицкои Руси, знову безъ нѣякои консеквенціи на вôдносины амер. Руси.. Ту на просторони якихъ 25 стрôчокъ наговоривъ стôлько небылиць, що просто волосе стае на головѣ дубомъ.

(Конецъ буде).

КОЗАКЪ И КОРОЛЬ.

Поетичнѝ твори С. Руданьского.

Ставъ богатый колись панъ
Короля благати,
Щобъ король ему зволивъ,
Воеводство дати.

А король ему и сказавъ:
„Вôдгадай три штуки,
Вôдгадаешь — тодѣ на!
А якъ нѣ — на муки!

Перша штука: скôлько зôръ
Въ небѣ середъ лѣта?
Друга штука: покажи
Середину свѣта!

Третя штука: угадай,
Що думати буду?
Вотъ тобѣ цѣлый рôкъ
Для твого розсуду!"

Вôдôйшовъ богачь назадъ,
Та такъ ему нудно!
Не вгадати — такъ бѣда,
А вгадати — трудно!

Сидить, плаче неборакъ,
Козакъ проѣзджае...
„Чого плачете вы такъ?"
Старогo пытае.

Той и каже: такъ и такъ!...
„Не журѣть ся, дѣду!
Коли такъ, то я за васъ
На вôдвѣтъ поѣду!"

И палицю въ руки взявъ,
Въ кожухъ одягнувъ ся,
Чорнѝ вуса пôдбѣливъ,
Въ чоботы узувъ ся.

Й чимъ дужь до короля.
Король оглядае:
„А що, пане, скôлько зôръ?"
Зъ мѣною пытае.

А той полы закотивъ,
Чи якъ довело ся:
— Стôлько, каже, въ небѣ зôръ,
Скôлько туть волося.

Задумавъ ся самъ король
Вôдъ его вôдвѣту.
„А ну, каже, покажи
Середину свѣту!"

А той палицю пôднявъ
Може зъ пôвъ аршина,
Та въ пôдлогу нею гупъ:
— Отъ тутъ середина!

Почухавъ ся нашъ король,
Ще разъ поглядае.
„Щожь я думаю теперъ?"
Козака пытае.

— Думаете, що я панъ!
„А то що за рѣчи?"
— То за рѣчи, що не панъ,
А козакъ изъ Сѣчи!

Засмѣявъ ся нашъ король,
Подарувавъ тому,
А козака вѣдôславъ
Въ золотѣ до дому!

величезными цлами (оплатами пограничными) забеспечити ся противъ конкуренціи заграничнои. Лайдаки хотять ще лѣпше гроша доробити ся, а нѣхто и не погадае надъ тымъ, що нафта нинѣ кождому чоловѣкови (вже навѣть и рускому хлопови въ Галичинѣ) такъ доконечна рѣчь якъ хлѣбъ и соль.

Ще въ роцѣ 1886-тôмъ продуковали галицкѣ нафтярѣ рôчно 400,000 сотнарôвъ нафты; въ попереднôмъ роцѣ змогла ся продукція на 2,500,000 сотнарôвъ. Помимо того цѣна въ тôмъ часѣ пôдскочила зъ 15 гульденôвъ на 20 гульденôвъ и 70 крейцарôвъ за сотнарь нафты. Коли вôдпавъ бы довôзъ заграничнои (прим. американьскои и россійскои) нафты, то процуденты галицкѣ можуть собѣ назначити цѣну после вподобы. Они знають, що кождый у нихъ купити мусить.

Въ той способъ въ старôмъ краю, въ блаженнôй Австріи ладять ся на бѣдныхъ зновь новѣ тягарѣ. Богатымъ то нѣчо не зашкодить, они свѣтять газомъ и електрикою, а газъ и електрика ще таки зовсѣмъ не оподаткованѣ.

(Конець буде)

НОВИНКИ.

— „Богатый край". После обчисленя центральнои статистичнои комісіи у Вѣдни выносить число жидôвъ въ Австріи 1,141.615 людей. Зъ того припадае: на Австрію низшу 128.784 (такъ богато за-для Вѣдня), на Австрію горѣшну 1078, на Сольногородъ 157, на Стирію 1979, на Карантію 164, на Крайну 89, на Побереже 5268, на Тироль 737, на Чехи 94.479, на Мораву 45.324, на Шлескъ 10.042, на Галичину 770.468, на Буковину 82.718 а на Дальматію 329. Даты статистичнѣ показують, що Галичина есть прецѣнь найбогатшимъ краемъ въ Австріи..... на жидôвъ. Майже двѣ третины всѣхъ жидôвъ австрійскихъ выбрало собѣ нашу Галичину за свôй родинный край. Не дармо звуть нашъ край — Галилея.

— Въ часѣ торжествъ тысячилѣтя угорского въ Будапештѣ будуть при походѣ въ дни 8-ого червня нести вызначнѣ личности ажь одинацять прапорôвъ „ad majorem gloriam" мадярщины — а то прапоры: Уорщины, Дальматіи, Хорватіи, Славоніи, Босны, (Рама). Сербіи, Галичины, Володимиріи, Румуніи, Болгаріи и Семигорода. Прапоръ Галичины буде нести гр. Михайло Естергазі, а Володимиріи графъ Антоній Зічі. (Якъ вѣдомо, въ XIII. вѣцѣ король угорскій занявъ бувъ Галичъ — и навѣть при роздѣлѣ Польщѣ цѣсарева Марія Тереса забрала Галичину зъ титулу, що колись Галичъ остававъ пôдъ володѣнемъ короля угорского.)

— Стрейкъ кравцѣвъ въ Baltimore скôнченый. Близько 6000 робôтникôвъ зголосило ся зъ просьбою о приняте ихъ до роботы.

— Въ Черновцяхъ на Буковинѣ задумуе редакторъ „Буковины" О. Маковей выдавати літературну газету а Іа „Зоря" при вспôвучасти Василя Щурата и Мирона Кордубы.

— Число людей въ Европѣ и на кули земской. После обчисленя рôзными географами на основѣ списовъ людности въ державахъ европейскихъ. Европа мала въ 1890 роцѣ 357½ міліона людей. Населене Европы въ роцѣ 1800 беруть кругло на 200 міліонôвъ, отже вôдъ 1800 до 1890-ого зросло населене Европы о 157 міліонôвъ. — Населене кулѣ земнои не дасть ся обчислити докладно, отже навѣть люде сучаснѣ подавали и подають цифры рôзнѣ, але въ теперѣшныхъ часахъ пріймае ся цифру 1.435 міліонôвъ. Не есть се цифра докладна, а все таки найбôльше наближена до дѣйсности, бо зъ ходомъ часу що разъ бôльше земель и краѣвъ стае доступныхъ дослѣдникамъ, географамъ и статистикамъ.

— На будучôмъ конгресѣ польско-католицкôмъ мають Поляки домагати ся вôдъ Баденього польского конзуля въ Америцѣ. Цѣкава рѣчь, яку державу буде репрезентовати той конзуль? Если вже мають Баденього о се просити то здае ся Австрію. Одже Бадені король польскій, Австрія, Польща — а конзуль въ Америцѣ представитель державы польскои. На що ту довго голову собѣ ломати надъ вôдбудованемъ Польщи — ксьондзы польскѣ въ Америцѣ однымъ замахомъ сотворили державу польску.

— Шевченковѣ поминки въ Петербурзѣ. О панахидѣ за упокôй Тараса въ соборѣ Казаньскôмъ въ Петербурзѣ находимо въ „Новôмъ Времени" такѣ близшѣ вѣсти: „Въ казаньскôмъ соборѣ въ недѣлю о 1-ôй годинѣ для Украинцѣ („малороссы") помянули 35-тѣ роковины смерти Тараса Григоровича Шевченка торжественною панахидою. Въ храмѣ зôбрало ся дуже богато людей. Мѣжь иншими бачили мы Д. Л. Мордовцева, В. Г. Котельникова, старого друга покôйного поета Д. Г. Лебединцева, Ю. Ю. Цвѣткова, К. А. Бѣлиловича, В. Л. Бернштама и богато Украинцѣвъ, Украинокъ („малороссовъ, малороссокъ") и молодежи шкôльнои та урядничои. На другій день вôдбувъ ся вечеръ присвяченый вôдданю чести памяти покôйного поета".

Въ Севастополи (якъ телеграфують до „Нов. Времени" зъ Симферополя) вôдправлено въ тамошнôмъ соборѣ въ день смерти Тараса Шевченка торжественну панахиду за его упокôй.

У Львовѣ празнували Русины память Шевченка величавымъ концертомъ. Пр. Грушевскій выголосивъ беседу, котра дуже рôжнилась вôдъ бесѣдъ зъ попередныхъ лѣтъ, бо не була се пустословна декламація, тôлько рѣчь, можь сказати, програмова для Русинôвъ въ Галичинѣ для ихъ народнои роботы. Хоры пôдъ знаменитою управою О. Нижанковского вывязались, якъ все дуже добре.

— Въ недѣлю, на самый Великдень, обкрали обывателя въ Шамокінъ сторъ Jos. Walisch и зробили шкоды на 35 дол. Незвѣстнѣ господинове повтѣкали зъ тою маленькою сумкою и здае ся слыхъ по нихъ пропавъ.

— Въ Corning, N. Y., дня 6. с. м. на переходячого черезъ штреку Erie Reitrood Петра Болѣшака ударивъ инджай (машина), и вôдтявъ ему обѣ ноги. Стало ся тое о годинѣ 4. по полудни, а нещасный въ три годины пôзнѣйше померъ. Бл. п. П. Болѣшакъ походивъ зъ Земплѣньскои столицѣ, и полишивъ жену и трое дѣтей.

— На Кубѣ мордують Ишпанцѣ нещасливыхъ повстанцѣвъ за помочію гяротты. Есть то стовпъ зъ крѣсломъ. На крѣслѣ сѣдае сказаный на смерть, катъ закладае ему на горло желѣзный обручь и прикручае такъ довго шрубою, ажь обручь зближаючій ся що-разъ бôльше до стовпа, придусить гортанку, одже не допускае приплыву воздуха до плюцъ, стискае артерію шіѣ и не допускае приплыву крови до мозгу. Есть се страшна смерть получена зъ довгими муками. Есть се душене пôдчасъ котрого нещаслива офѣра впадае въ конвульсіи и умирае середъ сташного душеня. Гаротта есть останкомъ варваризму зъ середновѣчныхъ часôвъ. На цѣлôмъ свѣтѣ, навѣть на Вестахъ въ Америцѣ не уживають такихъ страшныхъ средствъ мордованя людей.

Справы робôтничѣ.

— Baiting Hollow, N. Y. Въ тутешнихъ околицяхъ зле веде ся фармерамъ, задля дуже низкои цѣны всѣхъ продуктôвъ. Тому и робôтники мало заробляють, бо платня ихъ мѣсячна выносить найбôльше вôдъ 15 до 16 дол. и удержане.

— Mahanoy City, Pa. Робота иде ту 5 дней въ тыждни по три кводры, однакъ компанія стягае кождому по 5 центôвъ зъ доляра. Народа, котрый глядае роботы, есть ту дуже много, а роботу тяжко достати. Если отворить ся мѣсце, то повно людей добивае ся о него, а особливо Литвины, котрѣ за низшу платню працюють.

— Shamokin, Pa. Робота иде ту середно. Брехи роблять по 5 або 6 дней по три кводры. Народу глядаючого роботы есть ту дуже много. Въ минувшихъ трехъ тыждняхъ пріишло до Шамокінъ бôльше якъ пôвтора тысяча народа глядаючи працѣ. По бôльшôй части суть то пришельцѣ зъ старого краю, Русины, Поляки та Словаки. Роботу дуже тяжко ту достати,

— Munhall, Pa. Робота иде ту лихо, однакъ есть надѣя, що поправить ся вôдъ половины цвѣтня. На роботу чекае много народа. Робота ту есть въ гутахъ желѣзныхъ. На околицѣ робота иде еще горше.

— Mt. Carmel, Pa. Въ послѣдныхъ часахъ робота полѣпшила ся. Брехи роблять всѣ. Робота иде черезъ 5 дней въ тыждни. Говорять, що робота еще лѣпше буде ити въ короткôмъ часѣ. — Добре-бы то було, бо богато народу есть ту безъ роботы.

— Braddock, Pa. Робота иде ту добре. Во всѣхъ фабрикахъ, а особенно въ Carnegie-го робота иде повною силою.

— Erie, Pa. Высше 1000 робôтникôвъ зъ желѣзныхъ фабрикъ, мали ту мітингъ, и ухвалили приступити до уніи робôтничои. Всѣ такъ повиннѣ робити, бо лишь сполучеными силами дôйдуть робôтники до своихъ правъ.

— Johnstown, Pa. Робота розпочала ся ту на добре въ всѣхъ вôддѣлахъ. Роботы ту не можна достати, бо всѣ мѣсця суть заповненѣ. Передъ трема тыжднями була експлозія въ Cambria Iron Co. и чотырохъ робôтникôвъ зôстало майже смертельно попаленыхъ.

— Corning, N. Y. Чест. Петро Стопень доносить: Робота иде пôдло, но есть надѣя що въ коротцѣ поправить ся. Пріишло ту дуже богато народа зô старого краю, а роботу тяжко достати.

ДЕ-ЩО ЦѢКАВОГО.

— Найбôльше Айришôвъ есть въ Ню-Йорку. Есть ихъ тамъ 190,418 душь. Въ жаднôмъ иншôмъ мѣстѣ нема ихъ тôлько.

— Колибъ въ Англіи всѣ домы поставили одинъ коло другого, то такій рядъ бувъ бы 450 миль довгій.

— Raleigh, N. C. есть однымъ зъ найкраснихъ мѣстъ Спол. Державъ.

— Зъ Аляшки вывозить ся рôчно 400,000 гальонôвъ рыбячого олѣю, тысячь бочокъ соленыхъ оселедцѣвъ и тысячь тонъ иншихъ консервованыхъ рыбъ.

— Въ Угорщинѣ на 100 людей не знае читати нѣ писати 43.

— Якъ-бысьмо були на мѣсяци, то видѣли-бысьмо нашу землю 64 разы бôльшу якъ сонце.

— Въ Новой Зеляндіѣ суть такожь добрѣ помаранчи.

— Въ Индіи на 250 міліонôвъ людей знае лишь 11 міліонôвъ читати и писати.

— Въ Лексінгтонъ есть клюбъ старцѣвъ, зъ котрыхъ наймолодшій членъ числить 89 лѣтъ.

— Въ Италіи 48 процентъ зъ цѣлого населеня не знае ничь о свѣтѣ Божôмъ.

— Банкъ въ Франксфортъ збанкротовавъ, его довги выносять 60 тысячь дол.

— Въ одного генерала въ Буфалю закрали дорогоцѣнностей на 6 тысячь дол.

— Въ Англіи було вôдъ р. 1889 до 1893, 4526 страйкôвъ. Число страйкуючихъ выносить 1,832,196 осôбъ.

— На парижскôмъ університетѣ учить ся теперь 130 жѣнокъ лѣчити.

— Японцики люблять дуже свои дѣти, для того назвали свôй край „раемъ дѣтей".

Въ Австраліи выробляють богато єдвабу. Дуже добре розвиваесь тамъ той промыслъ.

— Пôдчасъ свять урадили нашѣ читателѣ помѣжь собою, щобъ заплатити за „Свободу", якъ хто ще не заплативъ, другѣ запишуть собѣ ю, иншѣ зновь запишуть ся до „Союза", бо се шкандалъ, щобъ жити въ Америцѣ, а не належати до „Союза".

— Минувшого року выкопали въ Индіанѣ 1,144,218 тонъ вугля.

— Кишенковѣ злодѣи накрадуть що-тыждня по льондинскихъ театрахъ зиґарковъ на 6 тысячь дол.

— Читайте „Свободу"! — Агенты не спѣть!

ВСЯЧИНА.

ОБѢДЪ ЗА ЦѢЛОГО ЦЕНТА.

Вѣдомо, що по всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ Америки находять ся салоны, де можешь насытити ся за малый грôшь доволѣ. Въ Ню Йорку зновъ майже за дармо. Входишь до середины, розглядаешь ся, а за барою лежать цѣлѣ упеченѣ рыбы, смачна телятина, 15—20 фунтовый кавалокъ найкраснои, свѣжои печѣнки, шинка, салаты розличного рода и богато иншого. Береіль и вкладаешь въ уста, що ти вподобае ся. Передъ полуднемъ всѣ порядньйшѣ сальоны выставляють на бару горячѣ, добре приправленѣ льончи, наѣшь ся за дармо, потреба лишь выпити бодай за 5 цнт. пива.

Не знати однакъ, чи кождый повѣрить, що въ тôмъ самôмъ Ню-Йорку можна достати обѣдъ за одного цента. Невѣришь, то перейди ся улицею Оліверъ, а недалеко Chatham Square побачишь малу деревяну хатину. Зъ верху выглядае дуже погано, есть 18—20 стôпъ довга а 8—10 ст. широка. Въ серединѣ тои хатины находить ся одно-центова ѣдальня, котра не змѣстить въ собѣ бôльше, якъ 30—40 людей наразъ. Але въ нѣй насытить ся денно 1500—2000 людей. Вы вже знаете, що то за рôдъ людей, що ѣдять обѣдъ за одного цента. Се американьскѣ волоцюги, „tram-ы", піяки зъ накорѣнку, котрѣ не пропивши ще того послѣдного цента, спѣшать туды, щобъ заспокоити голодъ. За того одного цѣлого достае вôнъ тамъ гороховои або иншои якои юшки, хлѣба, и кавы. Все то за одного цента. Если то для кого невыстарчаюче, то за другого цента може докупити си миску поливки або шальку кавы або три кусники хлѣба. Миска юшки есть майже однокв артова, шалька кавы однопайнтова. Горохова юшка бувае смачна, такъ само хлѣбъ и кава. Ту ѣдальню заложило передъ пятьма роками одно товарпство, котрому приносить оно не злый дохôдъ.

Найбôльше людей приходить до тои дешевои реставраціи о 6. г. рано. Цѣла товпа жде передъ тою хатчиною, закимъ выйдуть тѣ, що вже нѣбы наѣли ся. Коли вступить лишь на порôгъ, мусить зложити насамперѣдъ цента, вôдтакъ достане ѣсти. Гречности тамъ нема зъ такими гостями, не чути тамъ и смѣху, жартôвъ, лижь довгѣй лоскôтъ устами.

— Ще въ Падолистѣ 1895 померъ въ Россіи 80 лѣтный подорожный Богомолець. Не маючи спадкоемцѣвъ въ простôй лінѣи, записавъ цѣлый свой маетокъ 51.000 рублѣвъ въ користь селянъ села Видреева. Записъ той мае становити капиталъ желѣзный, а зъ проценту мае выплачуватись запомога селянамъ, котрѣ потерпѣли вôдъ огня, неурожаю и т. п. Не знати, чибы богатый польскій шляхтичъ въ Галичинѣ щось подобного зробивъ.

— За помочію свѣтла проф. Рѝнтгена фотографовали мумія (статуи старыхъ Египтянъ) и знайшли въ нихъ кости и жилы.

— Одна жѣнка въ Льондонѣ була 280 разôвъ карана за піяньство а ничь таки не помогло.

— Недавно побрало ся дивачне супружество. Женихъ мавъ 22 рокôвъ а она 53 лѣтъ. Теперѣшна его жѣнка була му крестною матерію а шваґровою его батька. Наколи вже побрали ся, то вôнъ есть еѣ мужомъ, крестнымъ сыномъ и внукомъ; понеже оженивъ ся зъ своею власною тѣткою, то ставъ ся черезъ то власнымъ стрыйомъ. Батько обохъ, а передъ тымъ шваґеръ жѣнки, есть теперь еѣ свекромъ и шваґромъ свого рôдного сына.

— Нѣгде на цѣлôмъ свѣтѣ нема тôлько женьскихъ піякôвъ, якъ въ Льондонѣ. Ажь полиція мусить робити порядокъ.

— Въ Парижи хочуть оподатковати всѣ тѣ жѣнки, котрѣ будуть ся шнуровати, бо то шкодить дуже здоровлю.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Ѣхавъ мужикъ верхомъ тай двигае на хребтѣ мѣхъ збôжа.

— Ане лучше-бъ ты перевѣсивъ мѣхъ черезъ коня? — каже хтось, що его стрѣтивъ.

— Та бо — каже мужикъ вже и такъ шкапѣ тяжко, що мене двигае.

На ярмарку.

„Иване, чи той кôнь не боить ся?"

„О нѣ, пане! Вôнъ все самъ въ стайни спить.

Въ школѣ.

Учитель: „Нащо сотворивъ Богъ землю?"

Ицикъ: „Щобы люде мали почѣмъ до корчмы ходити.

Смѣшне. — Робôтникъ: Пане Б. прошу Васъ чибысте менѣ платню не пôдвысшили. Я що тôлько оженивъ ся.

Панъ: Жаль ми тя дуже, но спомочи тобѣ не могу. Выпадки, котрѣ трафляють ся робôтникамъ, не при роботѣ въ фабрицѣ, то компанія не вôдповѣдае.

Докторъ: Скажи менѣ правду, кôлько склянокъ пива привыкъ ты выпити денно?

Хорый: Идѣть но, пане докторъ, подивте ся, чи моя жѣнка коло дверей не пôдслухуе.

Васьо: Страхъ и почути о вôйнѣ, кулями зъ гверôвъ и канонôвъ убивають однѣ другихъ.

Ванцьо: Но а гдежь полисмены въ той часъ подѣють ся, щобъ до того недопустили?

Симъ препоручаемо Всч. Духовеньству и всѣмъ нашимъ Братямъ Русинамъ нашого коллектора Ч. Михаила Мороховича, котрый на пôдставѣ нашого довѣрія высланый по Амер. Руси по коллектѣ на нашу св. церковь.

ELMIRA, N. Y.

Рада церковна:

Алексій Курыла
Петро Лепакъ
Кузьма Молчанъ
Кузьма Варіянъ.

САМЪ СОБѢ ВИНЕНЪ.

Д-ра Ивана Франка.

(Дальше).

IV.

Въ тыхъ дняхъ, коли те дѣялось, у Людвѣковцѣ стала ся новина. Въ одной коршмѣ коло Долины, стоячôй вôдлюдно середъ поля, въ ночи вырѣзано цѣлу родину арендарску. Оденъ тôлько хлопчина майже чудомъ переховавъ ся за комином и розказавъ вôдтакъ про убійство. Людей, котрй се зробили, вôнъ не знавъ и навѣть не розумѣвъ ихъ бесѣды. Впалô пôдозрѣне на двохъ Италіянôвъ, працюючихъ у Людвѣковцѣ. Ихъ и арештовано. Италіяне тй працювали „на спустѣ". Се була дуже небезпечна робота. Оденъ лѣсистый верхъ не лежавъ надъ водою; такъ що не було куды спускати зъ него зрубаного дерева, бо кругомъ були зовсѣмъ неприступнй, величезнымъ каменемъ заваленй дебри. А дерева на тôмъ версѣ були якъ разъ найкраснй и найрослѣйшй. Директоръ тартака думавъ, думавъ, якимъ бы то способомъ добратись до нихъ, а вкôнци придумавъ способъ. Въ пôвъ высотѣ того верха выплывало зъ пôдъ скалы невеличке жерело, котре якъ малый потôкъ спадало въ долину и клекочучи губило ся мѣжь скалами, щобъ ажь пôдъ горою вспокоити ся и впасти тихо до Свѣчи. Вôдъ того жерела директоръ казавъ выбудовати спустъ ажь прямо на фабричне подвѣре. Спустъ той, то бувъ по просту невеличкій водопровôдъ, зложеный зъ грубыхъ деревляныхъ брусôвъ въ видѣ довжезного корыта. Мовь струна простягнувъ ся вôнъ вôдъ фабрики понадъ страшенну, камѣнемъ наѣжену та декуды ожинами и дикою хоптою порослу пропасть, ажь гень до самого серця противнои горы. Зъ дна пропасти водопровôдъ выглядавъ якъ груба линва, а кобыльницѣ на котрыхъ вôнъ опиравъ ся, выглядали мовь довгй жердки, котрй ось-ось захитають ся и впадуть. Тымъ деревлянымъ корытомъ текла вовода зъ жерела и при еи помочи лекше було спускати дерево зъ горы до тартаку. Тôлько що вода сама не могла гнати тыхъ величезныхъ трамôвъ, хоть для лекшого ховзаня ихъ обдирано зъ коры. Мусѣли проте два робôтники разъ въ разъ тягати тй ботюки долôвъ спустомъ. Се дѣяло ся въ такій способъ, що робôтникъ, зарубавши мôцно сокиру въ оденъ конець ботюка, причѣпавъ ся до топорища обома руками и ступаючи по краю бруса, цѣлымъ тѣломъ звѣшеный надъ страшенною пропастею, волѣкъ по ховзкôмъ днѣ ботюкъ за собою. Не швидко се йшло и робота була небезпечна, бо скоро-бъ, або сокира выхопила ся зъ ботюка, або руки робôтника сховзли ся зъ топорища, то его ждала неохибна, видима смерть на днѣ страшнои пропасти. Тому то мѣсцевй робôтники нѣякимъ свѣтомъ не хотѣли йти до роботы, хочь директоръ дававъ за ню по два риньски денно. Тôлько згаданй два Италіяне згодили ся на те, и справдѣ, вже отсе три мѣсяцѣ щасливо зъ тымъ справляли ся. Другй робôтники бояли ся навѣть глянути на нихъ, коли вони нахиленй задомъ намъ пропастею волочили ботюки долôвъ спустомъ. Правда, що по при корыто покладенй були на кобыльницяхъ дошки, щобы выгôднѣйше було ходити, але въ разѣ якъ бы выхибла ся сокира зъ дерева, дошка не могла-бъ уратувати робôтника.

Отожь коли Микола вернувъ назадъ на Людвѣкôвку, мѣсце двохъ арештованыхъ Италіянôвъ було опорожнене.

— Пане директоръ, — сказавъ Микола входячи до фабричнои канцеляріи, — ось я знову у васъ и прошу о роботу.

— О роботу? — проворкотѣвъ директоръ. — Еге, добре. Ось ту при спустѣ е робота, хочешь?

— При спустѣ? — проикавъ Микола.

— Я тобѣ добре заплачу, два риньски денно. Хочешь?

Микола задумавъ ся. Холодомъ повѣяло на него вôдъ тои думки, але выходу не було. Тай впрочѣмъ о що ему теперь дбати?

— Добре, пане директоръ! — сказавъ вôнъ, — пôду на спустъ, дѣй ся воля божа!

— Що, пôдешь? — сказавъ директоръ и глянувъ на него здивованый. Вôнъ самъ теперь немовь налякавъ ся Миколовои смѣлости.

— Такъ, пôду! — сказавъ твердо Микола.

(Конець буде).

Руска бучерня
Russian Meat Market
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.

Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловѣкомъ, най покине вже разъ жидôвъ, а най удасть ся до нашого честного чоловѣка

Кузьмы Свалы
въ ОЛИФАНТѢ.

Михаилъ Бачиньскій,
SHAMOKIN, PA.
Учитель.
Nr. 246 S. Pearl St.

Полагоджуе всякй справы для нашихъ людей, котрй вôдносять ся до старого краю. Пише листы, полагоджае контракты купна и продажи грунтôвъ, якъ въ загалѣ всякй справы входячй въ кругъ дѣланя американьского, приватного нотаря.

W. H. LEWIS,
11. Sunbury St.
BRANCH STORE.
SHAMOKIN, PA.

Складъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ, якъ трубы, гармоніи, пяніна, скрипки, басы и другй краснй инструменты. Цѣны не высокй, а инструменты дуже добрй, спроваджованй зъ найлѣпшихъ фабрикъ. Якъ-бы хто хтѣвъ повеселити ся въ недѣлю и свята, най зайде тамъ, а купить собѣ таньо красный, музичный инструментъ.

— Припоручаемъ Американьскимъ Русинамъ выдавництво „Библіотеки для рускои молодѣжи, котре выходитъ въ Коломыи (въ Галичинѣ) пôдъ редакціею Юліяна Насальского. На рôкъ одного тôлько доляра, а выйде за рôкъ 4 велики и грубй книжочки. Хто хоче мати тй книжочки, а цѣкавй оны, най напише до Редакціи „Свободы".

LIACHOWICZ & FEINBERG
(Ляховичь и Файнбергъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.
Польско-литевскй зегармістры и ювілеры.

Всяки направы зегарковъ выконують точно, таньо и въ короткомъ часѣ и за направу гварантус. — Мае на складѣ великій выбôръ зигарковъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантус.

Обручки слюбни, якъ хто купус достае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣннй зегары дають на выплатъ.

Бенедікъ Талпашь
(BENEDICT TALPASZ)
Russian Meat Market Co.
Pine St.
напротивъ рускои плебаніи.

Тôлько оденъ на цѣле мѣсто рускій бучеръ. Продае все свѣже мясо и волове и теляче и вепровину. Розвозить въ часъ.

Братя Русины! Спомагаймо себе всѣ всцôльно на кождôмъ кроцѣ, а будуть зъ насъ люде!

АНДРЕЙ ГАРАКСИМЪ
(Andro Haraksym)
333 Market St.
Mt. Carmel, Pa.
— Рускій швець. —

Всяки новй роботы и направки выконуе дуже порядно.

PETRO SERAFIN
Петро Серафинъ
424 Shamokin St.
Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдномагати

РУСКІЙ КОМ. ШТОРЪ
727 Commerce st.
ШАМОКИНЪ, ПА.
Менажеры:
Михаилъ Лабовскій
Михаилъ Колодѣй

Всяки товары найлѣпшого сорта, дуже тунй

Родимцѣ! не спомагайте жидôвъ, але своихъ братôвъ!

РУСКА ТОРГОВЛЯ
(Greek Store Company)
415 Shamokin St,
въ ШАМОКІНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свôй богатый складъ всякого рода виктуалôвъ и майнерскихъ знарядôвъ.

Е тутъ мясо
И лопата,
Суть и скирнѣ
И гербата,
Перець, гвозды й кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зеленина й сушенина.
Е чернушка,
Е петрушка.

THE LYNDHURST,
Shamokin Str.
РУСКА РЕСТАВРАЦІЯ.
Єфремъ Лучковецъ
Иванъ Сѣкора

Мають завсѣгда дуже смачнй на способъ краевый приладженй снѣданя, обѣды и вечерѣ, теплй и зимнй перекуски (lunch), пиво, горѣвки, вина, лѣкеры найлѣпшого ґатунку.

Услуга пильна и солѣдна.

Памятайте на своихъ!

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury St.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

Ю. Щипчикъ и Г. Трохановскій.
46. Second St.
MT. CARMEL, PA.

На цѣле мѣсто одна, однѣсенька руска бучерня.

Мясо все свѣже и добре. — Розвозять въ часъ и скоро.

Люде доврй, чижь вѣчно будемо вспомагати чужихъ?

JOSEPH WALLISCH
JOHN AMBICKI
(Йосифъ Валѣшь)
(Иванъ Амбицкій)
212 Lincoln St.
SHAMOKIN, PA.

Спôлка найлѣпшихъ, найсоліднѣйшихъ и найтаньшихъ кравцѣвъ на цѣле мѣсто.

Роблять дуже ладно убраня нови, на весѣля, недѣлѣ, свята и на будни дни. Хто разъ у нихъ купить убране, певно нѣколи до другого кравця не зайде, бо такъ полюбить ихъ роботу, що и другому ще порадить зайти до нихъ.

Мають на складѣ готови убраня, кошулѣ, и други розличии рѣчи.

Спробуйте краяне, а не пожалуете.

Весна зближае ся! Спѣшѣть всѣ по весняни убраня до:

JOS. WOLF,
ШАМОКИНЪ, ПА.

У Jos. Wolfa найлѣпшй убраня.

У Jos. Wolfa найтуньшй убраня.

У Jos. Wolfa убрати ся можна якъ правдивый американьскій джентельменъ.

Убраня найрозличнѣйшого доброго ґатунку и найновѣйшого крою, завсѣгды суть на складѣ до выбору.

Оверковты въ цѣнѣ отъ $2.50 до $15.00

Цѣле новиняе убранс для мужчинъ можна достати въ цѣнѣ почавши отъ $7.00 и выжше.

Великій складъ капелюховъ, шапокъ, сорочокъ и другихъ потрѣбныхъ рѣчей до убраня ся.

Іос. Волфъ
на Shamokin St. N–ro 703.

Dr. F. J. MEEK,
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin & Chesnut st.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всяки хоробы совѣстно и въ коротком часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

НАЙСТАРША, НАЙЛУЧША, НАЙСЛАВНѢЙША
АПТИКА
есть безпеоречно
T. R. CLARKSON & CO.
Cor. Shamokin & Sunbury st.
SHAMOKIN, PA.

Всѣ докторы мѣжь котрыми и Д-ръ Миколайчикъ шлють свои рецепты и поручають всѣмъ тую аптику, де всѣ лѣки приготовляють ся совѣстно.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА.
Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашй ґаздынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ помагати? Идѣть до свого.

O. MURDZA & BRO'S,
О. МУРДЗА и БРАТЪ.
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.

Тôлько оденъ рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всякй товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.

Купуйте люде у свого, вже часъ покинути жидовъ.

Гавріилъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

Dr. JOHN SZLUPAS,
Office: 421 Penn Ave
Telephone: 1613.
SCRANTON, PA.
АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчить всякй хоробы въ коротком часѣ и успѣшно.

Поручаемо сего доброго лѣкаря нашимъ братямъ Русинамъ.

Алексей Галабурда.
(ALEK HALABURDA)
Рускій одинокій готель,
(недалеко лігайского діпа)
въ
MT. CARMEL, PA.

Готель чистенькій зô всякими выгодами. Пиво, вѣска, темперъ и другй напоѣ все свѣжи и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна. Склянки великй и малй пôсля вподобы. А все незвычайно тано. Всякй перекуски, якъ такожь обѣды и вечерѣ можна достати.

Спробуйте тôлько, а певно де инде не зайдете.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМНІЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Выпаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenii „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгда одной и той самой доброты и пріемного смаку и есть спорядджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Выробляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повинни замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви
нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого
Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, плитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковнй и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнй до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнченй стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самворѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

9 W. CENTER ST.
SHENANDOAH PA
ФАБРИКАНТЪ
Прапорôвъ (фанъ
Хоруговъ, Вôдзнакъ
Пасôвъ, Шапокъ для Братствъ

Фана для парады зъ найлѣпшого едвабу; чотыри и пôвъ черезъ шѣсть и пôвъ стôпъ зô всѣма приборами $25, и 26.75

Прапоры бôльши зъ найлѣпшои матеріи по $32.00 $35.00 $45.00 и $60.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre St.
SHENANDOAH, Pa.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.